

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ЗАМЕСТИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ
ПО ПРАВОСЪДНАТА РЕФОРМА И
МИНИСТЪР НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ

Изм.№ 01-00-132

София, 21 май 2020 г.

ДО
Г-Н ПЛАМЕН НУНЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО
ВЪТРЕШНА СИГУРНОСТ И ОБЩЕСТВЕН
РЕД

НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА
БЪЛГАРИЯ

Относно: Законопроект за допълнение на Закона за чужденците в Република България с № 054-01-38/04.05.2020 г., внесен от Искрен Веселинов и група народни представители

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН НУНЕВ,

В отговор на Ваше писмо относно получен Законопроект за допълнение на Закона за чужденците в Република България с № 054-01-38/04.05.2020 г., внесен от Искрен Веселинов и група народни представители, Министерството на външните работи изразява следното становище:

На първо място бихме искали да отбележим, че Европейският съюз има единна визова политика. Като държава член на ЕС, Република България има задължение да прилага общата нормативна база на Общността в област „Визи“, като правните норми, регламентиращи приема, обработката и издаването на визи са транспонирани в националното ни законодателство.

Условията и реда, при които гражданите на трети страни могат да влизат, да пребивават и да напускат Република България се определят от Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ), а условията и редът за издаване на визи от Наредбата за условията и реда за издаване на визи и определяне на визовия режим (НУРИВОВР).

С §1 от законопроекта се създава чл. 14 б от Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ), който предвижда, че:

„(1) Виза за краткосрочно пребиваване с валидност и разрешен срок за пребиваване до 30 дни може да бъде издадена на чужденец, когато целта на пътуването е ползване на туристическа услуга на територията на Република България.“

Министерството на външните работи обръща внимание, че предвидената нова виза за краткосрочно пребиваване е в противоречие както с шенгенските изисквания, така и с определението за виза за краткосрочно пребиваване по чл.14 от ЗЧРБ и Регламент (ЕО) № 810/2009 на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Визов кодекс на Общността (Визов кодекс на ЕС), в които е регламентирано, че визата се издава за период до 90 дни в рамките на всеки 180 дни. Също така, издаването на виза за 30 дни, без да бъде определено за какъв период ще доведе до злоупотреби с правото на краткосрочно пребиваване.

Министерството на външните работи се ползва от случая да уведоми, че въвеждането на тези разпоредби би дублирало вече съществуващата възможност за издаване на виза за краткосрочно пребиваване до 90 дни в рамките на 180 дни - с цел туризъм - на основание чл. 14, ал. 1 от ЗЧРБ и чл. 8, ал. 1, чл. 17, ал. 1 от НУРИВОВР, което е уредено в българското законодателство в съответствие с Регламент (ЕО) № 810/2009 на ЕП и на Съвета за създаване на Визов кодекс на Общността.

По повод на чл.14 б, ал.2, Министерството на външните работи обръща внимание, че при подаване на заявление за виза, в болшинството от консулските служби се снемат биометрични данни - снимка и пръстови отпечатаци. В тази връзка, предложенията на вносителите на законопроекта относно подаване на заявление изцяло онлайн противоречат на действащото българско законодателство (вж. чл. 12, ал. 3 и чл. 21 от НУРИВОВР). Предстои въвеждане на разпоредбите на Визовия кодекс на ЕС относно подаване на заявление за виза по електронен път с електронен подпис, като Министерството на външните работи подготвя проект за техническа реализация. Тази възможност може да бъде достъпна само при наличие на снети биометрични данни при първо подаване на заявление за виза.

Освен това, предлаганата разпоредба, препращайки общо към „наредбата по чл. 9е, ал. 1“ от ЗЧРБ, създава неяснота относно необходимите документи, които се прилагат към заявлението за виза за пребиваване с цел туризъм на това специално основание и риск от противоречиво тълкуване и прилагане на закона. Евентуалното приемане на чл. 14б от ЗЧРБ ще наложи незабавно изменение и допълнение на НУРИВОВР с цел уточняване на необходимите документи за прилагане към заявлението. Действащата уредба на процедурата за издаване на визи – чл. 9ж, ал. 1, изр. 1 от ЗЧРБ и чл. 17, ал. 1 от НУРИВОВР, която е съобразена с правото на ЕС, изисква недвусмислено при подаването на заявлението да се представят в оригинал необходимите документи, доказващи основанието за исканата виза. Предлаганите нови разпоредби на чл. 14б, съгласно които заявлението по чл. 9ж от ЗЧРБ се попълва „в електронна форма на съответното българско дипломатическо представителство или консулство“, не дават решение на въпроса: как би се установила автентичността на приложените документи.

На следващо място, регламентирания в чл.14б, ал.3 срок от 5 дни противоречи на сроковете по ЗЧРБ и Визовия кодекс, които са минимум 10 работни дни. При определянето им е взето предвид, че с оглед защита на националната сигурност определени гражданства се съгласуват с ДАНС и се изисква технологично време за извършване на необходимите проверки.

Във връзка с гореизложеното, Министерството на външните работи се ползва от случая да обобщи, че приемането на новия чл. 14б ще доведе до нарушаване на правилото за спазване на общата визова политика на ЕС по отношение на визите за краткосрочно пребиваване, съгласно която държавите членки спазват разпоредбите на Визовия кодекс и императивните разпоредби на Регламент (ЕС) 2018/1806 на Европейския парламент и на Съвета от 14 ноември

2018 година за определяне на третите страни, чиито граждани трябва да притежават виза, когато преминават външните граници, както и тези, чиито граждани са освободени от това изискване.

Бихме желали да обърнем внимание, че съгласно нормативната база на Общността в област „Визи“, както и съгласно разпоредбите на националното законодателство, визи се издават от дипломатическите и консулските представителства. Нормативната уредба на ЕС, респективно на Република България, предвижда възможност за издаване на визи на границата само в изключителни, хуманитарни случаи, държавен интерес и пр., които текстове няма как да бъдат приложени по отношение на пътуващите с цел „туризъм“. Нашата страна не може еднолично да променя тези условия, за която и да било трета страна. Неспазването на правото на ЕС е предпоставка Европейската комисия да започне наказателна процедура срещу Република България.

С §2 от законопроекта се създава чл. 15а от Закона за чужденците в Република България, който предвижда, че:

„(1) Виза за дългосрочно пребиваване със срок на валидност до 2 години и право на пребиваване до 360 дни може да бъде издадена на чужденец, който притежава право на собственост върху жилищен недвижим имот с цел почивка, без да желае да получи разрешение за продължително, дългосрочно или постоянно пребиваване“.

Следва да се посочи, че на основание чл.15, ал.1 във връзка с член 24, точка 19 ат ЗЧРБ към настоящия момент визи за дългосрочно пребиваване се издават и на лица, които са вложили сума не по-малка от 600 000 лв. - за всеки чужденец, за придобиване на право на собственост върху недвижими имоти на територията на Република България или чужденецът е собственик на повече от 50 на сто от капитала на българско търговско дружество, вложил е същата сума в капитала на дружеството и в резултат на това дружеството е придобило правото на собственост върху недвижими имоти в страната на тази стойност; към датата на подаване на заявлението за разрешение за продължително пребиваване чужденецът или юридическото лице трябва да е изплатило напълно сумата, която да е постъпила по сметка в българска лицензирана кредитна институция, а ако имотите са придобити със заемни средства, непогасената част от заема не трябва да надвишава 25 на сто.

Министерството на външните работи обръща внимание, че във връзка с последния доклад на Европейската комисия бяха инициирани промени в Закона за българското гражданство, с които бяха премахнати текстовете за получаване на гражданство срещу бързи инвестиции. В този смисъл получаването на право на пребиваване за период от 1 година само на основание придобиване на имот без посочена минимална стойност би довело до виза шопинг и заплахата за националната сигурност, осигурявайки право на пребиваване на чужди граждани.

На следващо място, по отношение на чл.15а, ал.2 Министерство на външните работи изразява мнение, че автоматичното преиздаване на виза е недопустимо, тъй като всяка една виза се издава след индивидуална оценка на миграционния риск и заплахата за националната сигурност, общественения ред и общественото здраве на страната.

Предлаганите разпоредби на практика предоставят възможност за пребиваване в Република България, която може да се ползва без ограничение във времето, макар и през половината от срока на валидност на визата. Това би създадо предпоставка за заобикаляне на разпоредбите на ЗЧРБ, установяващи условията и реда за издаване на разрешения за продължително, дългосрочно и дори за

постоянно пребиваване от компетентните административни органи в Република България.

Предвид гореизложеното, Министерството на външните работи счита, че предложеният законопроект следва да бъде приведен в съответствие с националното законодателство, правото на ЕС и международните инструменти, по които Република България е страна.

С уважение,

Екатерина Захариева

**Заместник министър – председател по правосъдната реформа и министър на
външните работи**

